

AZ
AMERIKAI
PODOTZ'
ÉS
KAZIMIR'
KERESZTYÉN VALLÁSRA - VALÓ
MEG-TÉRÉSE.

NÉMETBŐL MAGYARRA FORDITTATOTT

KAZINCZI
KAZINCZY FERENCZ
ÁLTAL.

KASSÁN,
LANDERER MIHÁLY'
BETÜIVEL 1776.

Horat. Carm. L. IV.

ODE III.

Quem tu Melpomene femel
Nascentem placido lumine videris :
    Illum non labor Isthmius ,
Clarabit pugilem , non equus impiger
    Curru ducet Achaico
Victorem : neque res bellica Deliis
    Ornatum foliis ducem ,
Quod Regum tumidas contuderit minas ,
    Ostendet Capitolio :
Sed , quæ Tibur aquæ fertile perfluunt ,
    Et spissæ nemorum comæ ,
Fingent Aeolio carmine nobilem.

92-RE

M 321.279

R
2

Tekéntetes Nemes és Nemzetes
NAGY UGRÓCZI
B O S S Á N Y I
BOSSÁNYI SUSÁNNA
ASZSZONYNAK.

Néhai

Tekéntetes Nemzetes és Vitéz
K A Z I N C Z I
KAZINCZY JOSEF
UR,

EL - MARADOTT
KEGYES ÓZVEGYÉNEK.

Nékem

Érdemem felett - való Drága Nagy Jó
Afszonyom Anyámnak

ezen fordítáomat

alázatos fiúi tisztelettel

ajánlom, áldozom, szentelem.

Teljesítetve, Munkács és Várad
MAGY TUDOMÁNY
1852. ÉVI
ROSSÁNYI ZSANNNA

Magyar
Teljesítetve, Munkács és Várad
KAZINCZY
KAZINCZY JOSEF
UR,
MAGYARORSZÁG
KEGYES ÖZVEGYÉNIEK

Magyar
Erdemem felett, v. D. Nagy J. J.
Alkalmazom Ágyúsnak
Magyarországon
Magyarországon

A J Á N L Ó L E V É L .

Érdemem felett-való
Drága Nagy Jó Afz-
fzonyom Anyám!

Fiúi köteletségem ,
azt hozza magával,
hogy második szűlöttemet,
nem másnak , hanem Afz-
fzonyom Anyámnak áldoz-
zam-fel. Első szűlöttemet ,
a' tavaly általam ki-adatatott
Hazánk állapotjának le-ábrá-

A 3 zolá-

zolását, Tekéntetes Nemze-
tes és Vitézlő BOSSÁNYI
FERENCZ Urnak, nekem
érdemem felett-való Drága
Nagy Uram Atyámnak fzen-
teltem. Afzfzonyom Anyám
már az, a' kit Néhai örök
emlékezetre méltó KAZIN-
CZY JÓSEF Uram. Atyám
tőlünk meg-síráthatatlan ha-
lála után illet, valamint más
fiúi

fiúi tiszteletben, úgy ezen fordításonak ajánlásában-is, az elsőség.

Ez ugyan elég csekély tiszteletnek megmutatása: mivel egy gyermeknek az ő szülőjéhez - való tiszteleti, nem áll az Afzszonyom Anyamnak érdemes neve' ezen munkácskám' második

levelére - való le - nyomtatta-
tásban; az nem annyira az
Aízfzonym Anyám tífztele-
tire, mint ezen munkácskám-
nak nagyobbra - való becsülte-
tésére fízolgálván. De tudom
azt, hogy fem Aízfzonym
Anyám, fem pedig ezen for-
ditásom' okos olvasói, nem
azt, hanem az én igaz tífz-
teletemet fogják ebben te-
kén-

kénteni. Azért kérem alázato-
tofan Afzszonyom Anyámat,
méltoztásék meg-engedni,
hogy tífzteletemre érdemes
neve nyomtattáfa által ,
ezen forditáfom , olvasói
előtt nagyobb kedveséget
találjon.

Ezzel magamat tapafz-
taltt kegyes Anyai Grátziá-

A 5 jában

jában ajánlom , 's alázatos
fiúi tífztelettel vagyok és
maradok.

Érdemem felett-való Drágai
Azfzonym Anyámnak

S. Patakon 16. Febr.
1776.

Alázatos Szolgája
Engedelmes Fia
Kazinczy Ferencz.

ELŐL-JÁRÓ BESZÉD.

Kegyes Olvasó!

*M*ásodik munkácskám ez,
mellyet most terjesztek
szemed eleibe. Ambár
ezt nem épen olly szándékkal for-
ditottam, hogy mindenekkel kö-
zöljem; hanem csak hogy azok-
nak,

nak, a' kik az illyetén ujságokban gyönyörködnek, valami kedvet szereznek. De látván, hogy reménységem felett vagynak olyanok, a' kik ezen Munkácskának Magyarra - való fordításán különösen órúlnak, 's reménylvén, hogy többek - is lésznek ezekhez hasonlók, meg-nem tartoztathattam magamat, hogy ezt többekkel - is ne közöljem.

Ez a' könyvecske Bécsben született, még pedig egy Magyar Cavallier szüleménye, ki nevét, nem tudom mi okból, munkájának olva-

olvasói elől el - akarta titkolni.
De ha nevét munkácskájának
levelei ki nem jelentették - is ;
azt mindazonáltal a' mint avagy
csak ebből - is meg - tetszik, nyilván
valóvá tették, hogy nem a' neven,
's hiren - való kapdosás, hanem a'
köz jóra, és kivált az Isten di-
csófságára czélozó buzgóság volt
itt egyedül a' vég.

Én - is már, ugyan ezen vég-
ből tett fordításomat, (addig - is
mig SZERELMES REME-
TÉmmel kedveskedhetem,) szi-
veségedbe ajánlom, K. O. Kér-
lek

*lek azért kegyességed szerént ve-
lem bálni, és ez által többekre-is
engem fel-serkenteni méltoztassál.
Légy jó egészségben.*

Irtam Sáros-Patakon
Bőjt Első Havának
16. napján 1776.

KAZINCZY FERENCZ,
a S. Pataki Ref. Collegban T.
Philof. Historiát, Mathesit,
és tanuló Nemes Ifjú-
ságnak egyik Tagja.

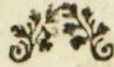
IN
FRATREM ANIMO & SANGUINE
SIBI CONJUNCTUM
FRANCISCUM KAZINCZY
DE EADEM.
SECUNDUM DILIGENTIÆ SUÆ
SPECIMEN EDENTEM.

Gratulor TE jam tetigisse metam
Hanc secundam, sic decet esse
maçtum

Gloria, pulchris studiisque famam
Quærere summam.

Perge

Perge sic scriptis decorare nomen,
Care mi FRATER, studiis celebrem
Palladem Doctam, & comitare Mufas
Passibus æquis.

Perge sic faustis avibus, & ultra
Difce, Virtute Hunniacunque avita
Nomen adtollas super alta summi
Sidera cœli.

DIONYSIUS KAZINCZY,
DE EADEM, in Ill. Schol. Ref.
S. Patak. Philosophiæ Rationalis
Cultor & Alumnus.

IN HONOREM
FRATRIS SUI
CHARISSIMI
FRANCISCI KAZINCZY
DE EADEM.

Siccine Castalios statuis jam ascen-
dere montes?

Ad studia, & studii das documen-
ta TUI.

Care mihi FRATER, mihi corde &
sanguine juncte!

(Sectaris doctæ qui bona castra
Deæ)

B

Am-

Ampla TIBI laus est Veterum verfassunge
labores,

Atque Didymæi scandere Templum
Dei.

Sic bene : currenti posthac quoque
cede furori :

Merces, interitus nescia, laurus erit.

LADISLAUS KAZINCZY

DE EADEM, In Ill. Sch.

H. C. add. S. Patak. Sacrae

Poeseos Cultor.

IN ENCOMIUM
Generosæ indolis Heruli
FRANCISCI KAZINCZY
DE EADEM
Duo hæc Disticha apposuit.

Magnanimus partum jam bis, Puer
edididit alnum,
Et petit ut doctus perlegat Orbis
opus.

Quid velit, & possit, quo surgat ma-
scula virtus,
Adspice. Vicit opus mens gene-
rosa suum.

STEPHANUS TERHES,
Ill. Collegii S. Patakiensis
Contrascriba. S. Patak 1776.

Hires Görög Ország tudos fiai-
val,

Dicsekedik Róma Bölcs Ciceróival,

Difzes Hollandia olyan magzati-
val,

Kik a' bölts világot őrzik irá-
sival.

Jól vagyon : idővel fokra lehet
menni,

A' természetén - is esik erőt ven-
ni;

De a' ki e' földön meg se kezd
pihenni,

Már-

Már-is a' Köz-Jónak tud hafznára
lenni.

Az a' bölcs Egeknek hafznos ajándéka,
Köz-hafzonra termett szülék mara-
déka,

Méltó az ollyannak hogy minden
szándéka

Véghez mennyen, és ne légyen
haladéka.

KAZINCZY FERENCZet illyennek
mondhatjuk.

Hafznos munkáságát igen csudál-
hatjuk,

A' kinek Ifjú idejét tudhatjuk,

Mindazáltal már két munkáját lát-
hatjuk.

Kevésli Köz-Jóra készültt Természeti,
Hogy csak oskolai dolgát követheti:
Hanem a' nyelvekben millyen ké-
születi,

Órúl, hogy e' világ élében teheti.

E' kis munka igen sokkal nagyobb-
kat,

Jó ez, de várhatunk tőle még
jobbakat:

Majd ha napokat ér osztán [hosz-
szabbakat,

Óregbült elméje készít hasznosb-
bakat.

Ezért - is méltó vagy URFI tífzte-
letre,

Tőlem, 's másoktól-is igaz dicsé-
retre,

Mig a' nap enyészet nem válik
keletre,

Szép neved ne jusson soha enyé-
szetre.

Irta

TORMA MIHÁLY,
A' S. Pataki Reform.
Collegiumnak egy Mél-
tatlan Tagja.

Status ex Jove Frater Iphidi *cl.*
Juga scandit, ut ardua Calpes,
Abylæque cacumina Montis,
Scopulos imitantia celfos;
Jaculo calami vice functo,
In eis notat hoc: NIHIL ULTRA.
Generosus at, ecce, KAZINCZY,
Tener HUNNIACI incola Regni,
Calamo tenus omnia nuper
PATRIÆ loca, flumina, montes,

Per & Oppida currit & Urbes,
Notat, hoc tacitus simul addit:
Reor, est mihi, NON NIHIL
ULTRA.

Aprico dat hic ergo libellus,
Quod erat tacite ante vultum.
Docet infuper: *Inclyta Virtus*
Fugit otia; crescit eundo.

A Z A Z :

HERCULES fel-hágván a' Calpe
hegyére,
'S a' fugár Abyla magas tetejére
E' szókat ír áz hegy szömöldő-
kére:
*Itt értem-el immár mindennek vé-
gére.*

De KAZINCZY URFI hogy MA-
GYAR Hazáját,
A'

A' minap el-járta Duna, Tifza Táját,
'S le-rajzolására *aptálta* pennáját,
SOK VAN HÁTRA! erre nyitotta-
fel száját

Azt mutatja tehát e' könyv fordítása,
Hogy naponként bé bé telik foga-
dáfa,
De annak egyszer 's mind világos
lámpása,
Hogy a' dolgozgatás a' Virtus paj-
tása.

Dolgozgasson-is a' Virtus az URFIban,
HAZA hasznát néző igaz Hazafiban,
A' fény kárt ne tégyen hire szár-
nyaiban

ÉLJEN, HA MEG-HAL-IS TSIN-
NOS VIRTUSIBAN.

Has Virtuti Prænobilis Heruli
FRANCISCI KAZINCZY

De Eadem,

Affuit alas

DAVID SZABÓ,
Ill. Scholæ Ref. S. Patak.
Civis.

HONORI & MERITIS
PRÆNOBILIS HERULI
FRANCISCI KAZINCZY
DE EADEM.

Historiam Americani vertentis feliciter,
applaudit.

Quem Natura potens largiter im-
bui

Divinis animæ jussit honoribus,
Nec non quem placido lumine
conspicit,

Nascentem gremio Melpomene tegit,
Hunc

Hunc quæras: quid agat? non dubi-
tat TIBI

Quærenti intrepido dicere pe-
ctore:

Implet deliciis me sapientia,
Felix flamma fovet pectora, suaviter
Urgens, nil verear fortia quælibet
Ferre, ut promeritæ præmia gloriæ
Tollendo, Superiorum infererer choro.

O! vere ingenua hæc vita, peren-
nibus

Dignanda est titulis! apprime splen-
didi

Affulsere dies, cui pia Numina
Longe continuis sic frui honoribus
Non parca dederant, quod satis est,
manu.

Heu

Heu felix nimium, terque beatus es
TU! quem Gloria, Laus Stemmaque
Nobile
Urgent, ne celeri fama sepultui
Mandetur, faveant nunc Pia Numina
Cœptis, atque bonis auspiciis beent.
Ut laudes operis fama benignior
Seris exhibeat posteritatibus,
Et nunquam taceant secla, canentia
Immortale decus Nobilis indolis.

A' kit a' Termézfet olly bölcsen for-
mála,
Hogy le-tett Isteni Lélek légyen
nála,
Kire Melpomene jó szemekkel né-
zett,
'S reá Bölcséfséget áldással intézett.
Ezt

Ezt kérdezzed - meg bár : mi lakik
szívében ?

Meg-felel , 's ezt mondja bátran örö-
mében :

Az igaz bölcsesség nékem ékessé-
gem ,

Ebben gyönyörködöm 's ez a' di-
csőségem.

Érzem , hogy olyan láng belől szive-
men sért,

A' melly buzogtatja bennem a' Ne-
mes vért ;

Kézf vagyok mindenem kereftül - is
menni

'S úgy a' Dicsőségnek rézesévé
lenni.

Ez

Ez a' nagy nyereség , 's ez a'
dicsó élet!

Ámbár fontolja-meg akármelly ítélet.
Illyen a' virtuussal meg - tellyesedet
szív,

Méltó hát , hogy légyen minden
eránta hiv.

Bóldog azért kinek adták az Istenek ,
Hogy dicsófságére légyenek min
denek.

TE-is, kinek szived' táplál olly tű-
zeket ,

A' mellyek búzditják a' Nemes fzi-
veket ,

Bóldog vagy , el-érted mert azt az ér-
téket ,

A' mellyben a' hir 's név tészik a'
mértéket.

Ked-

Kedvezzenek tehát ebben az Istenek,
A' jó hir , dicsófség , barátid lé-
gyenek.

Éljen szinte munkád a' végső időkig,
Nemes indulatid mindég hirdetőig.
Jó végre mennjen -ki fok illy dicsó
szándék ,
Mellyre nagy kegyelem légyen az
ajándék.

DANIEL DOBAY
DE EADEM , III. Scholæ
Ref. S. Patak. Civis.

A' világ új részéhez Ameri-
kához tartozó szigetek
között vala egy, mellynek
lakosai, kipallérozott erkölcsök, és
tudomány nélkül, csupán csak a ter-
mészet igazgatása szerént éltenek.
Nappal az nehéz munka által szer-
zendő élelnek keresése tartoztatá őket
a' tiszta ég alatt: és az okozá, hogy
C veréj-

veréjtékekkel nedvesítenék - meg azt a' földet, melly nékiek adó helyet adta a' magán termett gyümölcsöt. Étfzakára pedig magokat kis kunyhókban vonták-meg: mert még ők a' felhők felé nem emeltek, 's nem építettek kőből hegyeket, olly szándékkal, hogy a' levegő - égben lakhassanak. Nyugodalomban éltek az egybe szedegtetett gyümölcsök közt, és ugyan azon a' földön fekünnenek, melly őket az ó termékenységgel táplálta.

Az ó Vallásokban nem esmérték semmi Isteni jelentés csudáját; hanem mi légyen az Isten akaratja csupán csak a' józan okosfágból az érzékenységek által tapogatták-ki; és mind azt Isteni és jó dolognak tartották vala, mivel életek veszedelme nélkül engedte őket élni a' természet. Hogy
pe-

pedig emberi méltóságokat el-ne veszítsék némelly gondolatokat megtartottanak, mellyeket szüleiktől vettenek és új találmányok által neveltenek.

Ezen gondolatok által a' felől győzetettek-meg, hogy a' világ, mellyben ők laknak, nem óvék, hanem egy legfőbbjőé. Ezen legfőbb jónak jó tételit tapasztolták, és azért örömeft háládatosak kívántak volna lenni; de azt fel-nem találhatták.

Ugyan azon nyughatatlanságból öfzve hívták egyszer az óregeket, hogy ebben az hafznos tanácskozásban meg-egyezhetnének, hogy tudniillik, hol lakozzék az a' főjó, melly meg-engedi, hogy életeket olly fok hafzonnal folytathassák. Minden Ele-

mentumot vóltáképpen meg-vi'sgáltak, de mivel azt a' fő jót igen tisztának gondoltak lenni, ellenben pedig, mind a' levegő égben, mind a' tűzben, mind a' vízben, mind pedig a' földben fok tisztátalanságokat találtak: abban egyeztek - meg, hogy a' fő jó ezek között egyikben se lakozhatik, mert annak fényesnek, és tisztának kell lenni.

Ez a' tanácskozáfok az öregeknek egész étészaka tartott; az alatt pedig a' nap folytatni szokott utazását a' világnak leg-mészszebb határaiban el-kezdette, és vereses sugáraival az eget festegette, mellyel is az ott álomba merült Természetnek a' maga felköltét jelentette, élető vilagofságát minden felé ki terjesztette, és a' világnak új életet adott.

Az

Az öreg Amerikabéliek, mivel el-
fáradtak testekben és elméjekben,
egész éjjel keresvén a' legfőbb jót,
el-hagyták kunyhóikat, mellyben ak-
kor vóltanak, 's abból ki bútak,
hogy az eget és földet jó reggel meg-
szemléljék; a' nap féle fordúltak, hogy
azt pompájában meg szemlélhessek, és
mennyre nem tsudálkoztak midőn a'
napot épen más formájúnak látták; fo-
ha se vólt még olyan formában, fok-
féle csifrákkal körül fogatván. Jjobb
oldalán az tündöklő sugárok között
meg szemléltek az Amerikabéliek egy
figurát, melly hasonlatos vólt az ép-
pen akkor világra jött gyermekhez,
egyik kezében égő fáklya tartatott,
és fellyebb emelkedvén a' nap, a'
gyermek is nevededett, kezébe lévő
fáklyájával együtt; bal kéz felé vólt
a' nap, fok-féle jármoktól köröskörül

lévén kerítve, mellyek kőz, vas, ezüst, arány, és fa jármok láttatának.

A' gyermek már ifjává lett; Ez a' fiú bal szemével szünetlen a' fokféle jármokra néze, mellyek a' nap körül vóltanak, jobb szemével pedig kezében levő fáklyáját szemlélgette. Bal szemében könyv, baj, gond, és nyomorúság látzatott. Jobb szeméből pedig mosolygó öröm, vigasztalás, és éltető reménység tündökle-ki. Ez 8. óra tájban esett, midőn már ifju vólt. 9. órakor legénnyé, 12. órakor pedig férfivá változa; dél után mindég öregebb lett. És a' napnak le-fzállásával, öregsége, s' bajos vensége miatt, ugy látzott, mintha maga haldokló fáklyája pedig aluvó félben lett vólna.

Az

Az arány jármon láttak az Ameri-
kanusos koronát, és királyi pálczát,
az ezüftön valami ollyast, mint a' toll:
a' több hátra lévökön fokféle szerfzá-
mokat, a' vás jármon pedig fegyver/
formákat.

Az Amerikabéliek, kik a' napot olly
állapotban reggeltől fogva estveig néz-
ték, nem tudtak ki-gázolni azon va-
ló tanakodásfokból, hogy ugyan mit
jelentene mind ez. A' legöregebb
pedig közzülök egy keveset gondol-
kozván, a' többit őszve-hivja, 's kö-
vetkezendöképpen szól hozzájuk:
„Nézzétek, édes Barátim, láttátok az
„égen levő napot, ő a' Világ Annya,
„és a' melly a' Világot, mint fáját
„gyermekét, táplálja. Az ifju a' nap-
„pal. Ez először gyermek vólt, az-
„után fiú, továbbá legény, majd
„férfi

„ férfi, annakutánna ősz ember, ki - is
 „ a' nap lemenetelével meghólt. Az
 „ ő szülő anyja a' nap, ötlet min-
 „ den reggel ujjonnan hozza a' világra,
 „ ő felnő és az anyja szeme
 „ előtt meg-is hal. Az a' fáklya, mel-
 „ lyet kezében tart, az ember élete,
 „ és a' mellyet e' világnak mutat,
 „ hogy az születésével kezdődik, ha-
 „ lálával pedig elalufzik. Jobb sze-
 „ mével mindég mofolyog a' nap, mi-
 „ vel az ő lobogó fáklyáján szemléli
 „ az élet kezdetét. Bál szemével pe-
 „ dig könyvet hullat, és azzal az
 „ emberi életnek fok nyomoruságait
 „ nezegeti, mellyet születésével hoz
 „ e' világra. Ez a' nap okozza tehát
 „ a' világ életét, örömét, baját,
 „ nyomoruságát, gondját, és halá-
 „ lát.

A' több Amerikánufok helyben hagyják az öreg szavát, melly után miudjárt azt végezik, hogy a' nap a' világ szülő anyja, és azt a' leg főbb jót ó benne kezdték imádni, melly magát az égen minden tisztátalanság nélkül szüntelen ragyogónak, és jól tévőnek mutatja. Ezek annakutána nem esmérhettek más Istent, hanem csak a' napot.

Egynehány száz esztendővel annakutána az Europabéliek réá találta-
nak arra a' szigetre, útat csináltak a' tengeren, és így történe - meg, hogy egy Amerikánus gyermekei között egy-
gyel az Ásiai partra kivettettetett: éppen oda, a' hol Mahomed minden-
nek Törvényt szab.

Podocz (e' vala neve az Amerikánusnak) az ő kis fiával Kazimirral fzélyel hordoztatik.

Podocz fiával minden reggel kimentt, magános helyett kerestet, a' felkelő nap felé fordúlt, és azt az ő kis Kazimirjával imádtá.

Öfzve-gyűltenek egyfzer jó reggel a' Törökök fzerencsés és hofzfu életeknek oltalmazásáért egy bizonyos helyre, hogy ott buzgo kiáltásokat véghez vihessék, mellyet-is szokások szerint nagy és harfogó szóval bocsátottak az ég felé. El - végezvén buzgó ahitatofságokat, a' zöld füvel elborított völgyen egy árnyékot tartó fa alatt láttanak egy férfit, és egy fiút, kik magokat artzal vetették a' földre, és mély alázatofságban szent buzgósággal

sággal a' feljövö napnak áldoztanak. Minden Vallásban meg van az a' tulajdonság, hogy az egész világot kíváná a' maga Törvénye alatt tartani, és ugyan e' vólt a' Törökökben, kik az idegenhez mentenek, a' ki az Isten helyet csak a' napot imádná.

Az Amerikánushoz mennek, köfzönnek néki, kérdik, mit csinál, és ki légyen. Én Amerikából-való vagyok felele Podocz, és el tévedt hajóimmal jöttem hozzátok, egy a' ti nemzetetek között engemet és fiamat örökös szolgájává tett, én néki dolgozom, ő pedig kenyeret ad nékem. De micsoda Istened vagyon néked? Az Amerikánus halván ezt a' kérdést, csudálkozni kezdett, nem hihetvén azt el, hogy olly nemzet vólna, a' melly imádni nem akarná a' napot; Én a' napot imádom,

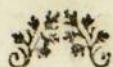
dom, felele nekiek, e' világ annyát, és nem kételkedem, hogy ti-is azt cselekefzitek. Nem; mondának a' Törökök, semmiképpen nem. Itt más Isten van, a' ki a' napon-is uralkodik, s' azt imádjuk mi. De fzelemléjétek-meg a' napot, monda nekiek az Amerikánus; 's láfsátok-meg, millyen ragyogásfál terjeszti - ki minden teremtet dólgoakra a' maga fiait, a' fényes fugárokat.

A' nagy kőfzicklák a' hegyeken, a' mellyek az ó magas homlokokat a' felhókig emelik, magokat pillogó, mind azonálat csendes felségben, mutatják: a' mezók vidámságban vagynak: a' napnak éltető fugárai azoknak virágai közzé fikamlanak, kiket gyengén csokolnak, és az reggeli harmatot, mellyek a' ró'sa fa levelén, mint a' gyöngyök fény-

fénylenek, annak gyökerére le - gördi-
tik, hogy a' föld plántájának mindég
ujabb eledelt adjanak. Nézzétek a' hi-
ves, és csendes fzellóket, millyetén
gyenge ölekezésekkel kőszönnek az
erdőnek, és a' virágoknak. Az éneklő
pacfirták a' nap felé repdesnek a'
levegő-égben, s' annak nagyságos el-
jövetelén örömeiket mutatják. Nézzé-
tek, hogy bögnék a' csordák; a' mezf-
sze lévő hegyek viszfa - fzőznak, és
zengnek az ő kiáltások miatt; Micsoda
lármát visznek véghez a' meg frifsült
zöld füven, mellyel éhségeket csilapit-
ják. A' pásztorok köröskörül éneklők
nótájokat. Az egész Természet meg
frifsült. Ugyan valjátok - meg, hogy
ezeket nem a' jó napnak éltető fu-
gárai okozák - é? hogy élne ezzel az
örömmel, és megfrifsüléssel a' világ,
ha a' nap nem közelgetne mi hozzánk.

Ezen

Ezen szók után ismét a' földre borúla Podocz, és imádá a' napot.

A' Törökök, kik ötet ezen buzgoságában nem akadályoztatták-meg, csudálkozással néztenek reá. Végtére pedig így szollának hozzá: Jöfzte mi velünk, mi tégedet ujjabb és jobb világofságra vezetünk. Podocz nem állhatott ellent a' Törököknek, mert látta, hogy lehetetlen vólna neki, akkori állapotjában ellent állani; velek elment, és úgy vélekedett, hogy ő rajta minden Töröknek szabad hatalma vólna. A' Törökök véle Konstantzina-poly felé vették útjokat, nem lévén az a' város tőlök meszfze: 's ekképpen kellett egy Amerikánusnak Europa felé jöni, hogy ott új erkölcsöt, 's új Vallást tanuljon. Szerencsés érkezések után legelsőben is szemébe

ött-

ótlótt az Amerikánusnak a' Török Császár palotája (*) meg kérdezé úti társaitól, micsoda nagy epület légyen az, melly a' levegő égben olly magasra és szélesre építettett. Az egy palota, felelének neki a' Törökök, a' mellyben a' Császár feleségei vannak. Hát egynehány felesége van? Egynehány száz van. Ezen a' feleleten igen nagyon kezdett csudálkozni, mert ott, a' hol ő született, a' nap egy férfinak csak egy feleséget engedett. Podocz fokát gondolkozott ezen, és olly ítéletet tett a' Török afzszonyokról, mint a' halakról, a' kik a' magok nemek terjesztésében a' Természet Törvényét minden továbbá - való gondolkozások nélkül követik. Ellenben a' fér-

(*) Az az Palota Szerajlénak nevezetik.

férfiak fellyől ellenkezöképpen itélt. De midőn tudtára adódott, hogy a' Természet ezen dologban Konstantzinápollyban a' férfiak, és afzonyok közt semmi külömbséget nem tészen, még mélyebb gondolkozásban merült, és okát nem tudta találni, miért fénylik olyan férfinak a' jól tévő nap, a' ki csupán csak az ő barmot illető kívánságának áldozatjaúl olly fok és Nemes teremtéfeket a' leg szomorúbb fogságban tart. Végtére így szollot' a' Törökökhöz: Ti igen kevésre becsülitek feleségeiteket, mi ellenben nagyra becsüljük, mivel kedvünk töltését ő nálok keresük.

Podocz ujjobban így szólla: Hát bétólthetitek - e' ti nékiek azt a' kedvet, mellyet ti ő tőlök kívántok. Igen-is, felelnek a' Törökök. Hát egy
Török

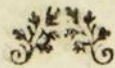

Török Császár két száz Afzfzonyoknak kedvét töltheti-e? Kérde Podocz. O édes Törökeim! / ti nem vagytok okok, mivel azokat, a' kikben kedveteket állitjatok, fogságban tartjátok.

Az emberi természet mindég nagy vágyodással van arra, a' mit elérni kíván. Mert mind az, a' melly uralkodó hatalom által bekóban vettetett, és továbbá femmi szabadságot nem szerethet, se nem érhet, hanem mindent szomorú kényszerit és által cselekszik, virtufsál ékes elméket nem gyönyörködtethet. Az, a' ki mindent csak a' maga hatalma által vífzen véghez, csupán csak azon hatalom által imádtatik: fene kívánságai bálványai léfznek az ó hatalmának: és higyétek-el, hogy a' Fő Császártok abban a' palotában, a' melly nyájaskodáfokat vífzen, nem az

D

ó

ő fzerelmeseinek gyenge indulatjának,
 sem nem a' természetnek, hanem a'
 maga gyűlölséges hatalmának tulajdo-
 nithatja. A' szomorú kényszerítés által
 lehetetlen tápláltatni egy valóságos
 nemes leleknek. Ofzolatok - el Va-
 lástokkal és törvényekkel, nincsen
 bennetek egy csep nemes indulat.
 De azon kívül elhifizitek e' azt, hogy
 az Afzfzonyok vélek való tárfalkodás
 által nekünk nem szabhatnak jó tör-
 vényeket? Abban, a' ki az Afzfzonyok
 igaz oskolájokról semmit sem tud,
 és semmit sem tapasztalt, hibás gon-
 dolatok és fene, nyers erkölcsök van-
 nak; ha pedig természetire nézve
 szelid, tehát ugy belső tulajdonságai
 nem egyebek, hanem szolgái félelem,
 oskolai tréfaság, és paraszt együgyű-
 ség. Az engedelmetség, magánosan
 értetvén, nyers, goromba, vad, ha az

a' természet gyengeségétől az afzfzonyok által fo ha el-nem foglaltatatik. Láfsátok, illyetének a' Remete emberi érzékenységek, a' hol az afzfzonyokkal-való tárfalkodás a' fene erkölcsöt az emberi gyenge érzékenységek által ki nem pallérozhatja. A' ti feleségeitek a' ti rabjaitok, de azért a' nyájas erkölcsök, az igaz gyönyörűség, fzelidség, emberi könyörületesség, a' hódító Virtufok, ti nálatok rabságban lévő feleségeitekkel együtt nyomorognak. Azért fogadni-is mernék, hogy ti Törökök erkölcsötökre nézve fenék, durvák gorombák, és kegyetlenek vagytok.

A' Törökök halván ezt a' befzedet, olly vélekedésben vóltak, hogy Podocz az eszét elvesztette, és megörjült vólna, minekokáért néki femmit

fe feleltek, hanem hallgattak, míg nem házakhoz érének. Egy közzülök házat birt Konstantzinápolyban, mellyben mindnyájan megfzallottanak, és Podocznak azonnal mutogatni kezdték, hogy ő hamis és tévelygő Vallásban légyen. Podocz okokat kívánt, hogy az igazságnak világofságára juthasson.

A' Mahumedanufoknak hitek ágazátjok az, hogy semmit se olvassanak, se ne tanuljanak. A' bálványozó és babonás Vallás többnyire csupán csak a' tudatlanok közt maradhat-meg. Annakokáért, hogy a' tovább-is megmaradhasson, mindég azzal az vigyázással és ravasz-sággal élnek, hogy ő az ostobaságban - való megmaradásra némelly tudatlanoknak megtiltja a' Tudományok tanulását. Tudván azt, hogy a' tiszta Vallással, az erkölcsök

Tu-

Tudományával és a' Filozofiával meg nem egyezhet. Azon okból égettet - meg Mahomed könyveket, és azoknak olvasását meg - tiltotta. Ez okozta azt, hogy ostobák és tudatlanok lévén a' Törökök az ő hitek ágazatiban, és a' világ előtt esméretes Alkoránban, (*) az idegen Amerikánusnak, kinek megterítésén igyekeztek, egyebet nem mondhattak, az egynehányszor félelemmel említett Mahoméd nevén kívül. De Mahoméd Podoczban femmi belső megindulást nem okozott; kérdezte: ki legyen az a' Mahoméd? Ezt felelték: a' nagy Mahoméd az Istennek Szent Prófétája: de még ebből Podocz femmit

D 3

fem

(*) Az Alkorán nevezetien olly könyv értetetik, a' mellyben a' Törökök Hite ágazatai foglaltatnak.

fem értett. Midőn a' Törökök említették a' nagy Mahomédd nevét, és a' Podocz lelkéből femmi megindulás nem tetfzett-ki, tehát mintegy makacsot megvetették, a' ki csupán csak nyers nyakafiságból minden okos fundamentomnak és igazságnak ellentállana.

A' Törökök azért el-fáradván, a' hit dolgában Podoczczal tett hartzban, a' győzhetetlen Muftiért (*) küldöttek. A' Mufti jön, midőn pedig jön, Podocz felől tudósítást vett. Podocz csendes elmével látja a' Muftit bėjőni, kitől a' Mufti értelmes tekintettel, és szóval kerdi, ha ő - e'
az

(*) A' Törökök fő papjokat *Muftinak* szokták nevezni.

az az Amerikánus, a' ki előtt a' Mahuméd tudománya még esméretlen?

P o d o c z.

Igen is Uram, én vagyok, de nem tudom, kivel vagyon szerecsém befejezni.

M u f t i.

Én a' Mufti vagyok, a' Nagy Mahuméd tanítványa, az ó Tudományának fülbe súgója, a' Nagy Mahomédé, az Isten hatalma s' Prófétájé.

P o d o c z.
Hol van most az a' Nagy Próféta, hogy én őtet láthassam.

M u f t i.

Te őtet nem láthatod, de az ó koporsója előtt magadat a' porba vetheted.

P o d o c z.

Hát az a' Nagy Próféta a' koporsóban
fekszik?

M u f t i.

Az ő teste igen - is ; de lelke a' Para-
dicsomban vagyon.

P o d o c z.

Minek-utánna meg-hólt, nem jött-e'
el ti hozzátok, és óltától fogvást
mindég a' koporsóban fekszik-é?

M u f t i.

Az óltától fogvást nem jött, mivel ér-
demetlenek vóltunk arra, de az ő
Tudománya itt ván, mellyel minket
a' Paradicsomba vezérel.

P o d o c z.

Ha ő meg - halván, hozzátok vízfza
nem jött, ne gondoljatok véle fokat,
nem

nem vólt ó az Isten követje, mert a' napnak fiai meg nem halnak, hanem örökké élnek. Hagyjátok-el a' Mahomédet, akár ki lett légyen, mert már ó tinéktek nem hafznál.

Ezen szókra egészen kifakadt a' Muf-ti, és nagy dörögve így szólla: Hát Mahomédet hazugnak tartod-é? 's meg paráncsolá, hogy mindjáraft ezen Mahomed káromlóját fognák meg.

Látván a' kis Kazimir, hogy ó, és az ó Attja, a' Törököktől körül vétetnek, nagyon meg-fzomorodék és így szólla: Atyám, ezek talám a' Mahomédek koporsójához akarnak vinni, oh ne mennjünk oda, nincsen ott világofság, nincsen ott a' nap sugára, nem melegít az bennünket, mint a' nap, az igen fzomorú hely.

Podocz belsőképven megilletődött, de semmit sem szólott; hanem fiának meg paráncsólá, hogy halgasson. A' kis Kazimir igen szép és modos-
vala.

Podocz fiával együtt egy fetét tömlőczbe vettetnek, de elébb meg kérdezi a' Muftitól, ha a' Mahomédek akaratjával esne - e' meg az ó tömlőczre - való hányatatások. A' nagy Mahomed Szentsége (monda a' Mufti) paráncsólja az ó szolgája alázas lelkének, hogy az ó Tudományának káromlóját bünteffe meg. Oh rosz Mahomed, monda a' Kis Kazimir, mi ötet nem láttuk, mi ó felölle semmit se hallottunk, ó még - is büntet minket. Azért Podocz a' kis Kazimirral egy fetét magános tömlőczbe toszittattak, holott szomoruan, és földre függesztett szemmel ültenek.

Körül

Körül vétetvén Kazimir a' fetétségtől —
szomorúságában, és félelmében köny-
veket kezdé húllatni. Oh melly ne-
héz nékem itt lenni, mondá az At-
tyának, itt ezen fetét ejtzakán fog-
minket a' Mahomed firja el - nyelni.
Nem jönnek ide a' nap fiai, nem vi-
gasztálnak azok itt minket. Az a'
háragos Mufti vallyon miért rekefz-
tetett ide bennünket, mit kíván mi
tőlünk, cselekedjük - meg azt, hogy
ezen szomorú ejtzakából a' nap vig
fiai közzé mehessünk.

P o d o c z.

O édes Kazimirom! a' Mufti azt ki-
vánja, hogy mi a' napot ne szerez-
sük, és ne dicsérjük, hanem ó he-
lyette, mindent Mahomednek kő-
szónnjunk,

Ka-

K a z i m i r.

De többet ad é nekünk Mahomed,
mint a' nap, ha ötet fogjuk sze-
retni?

P o d o c z.

Ó nekünk semmit sem adhat, mert ó
a' koporsóban fekszik.

K a z i m i r.

Minek szereti hát ötet a' Mufti, ha né-
ki semmi jót nem adhat.

P o d o c z.

Azért mert azt hiszi, fiam, hogy ó
érette talám azt Mahomed véghez
viszi, a' mit nekünk a' jól tévő nap
maga tetfzéséből kérésünk nélkül is
ad.

K a z i m i r.

A' Mufti nem szereti a' napot, holott
mindent a' nap ad néki?

Po-

P o d o c z.

Igen -is, fiam, a' nap annyi jót ad
néki, mint nekünk.

K a z i m i r.

A' nap igen jó, ő még azzal -is közli
jó-téteményét, a' ki őtet nem fze-
reti: de az a' haragos Mahomed
még azt is meg-bünteti, a ki ő el-
lene nem vét. A' napnak meg kel-
lene azt a' Muftit buntetni, mivel
az üldözi a' nap fiait.

P o d o c z.

Nem lehet a' napot meg haragítani,
édes fiam, ő mindig a' mi most,
akármit csináljunk mi, és a' Mufti,
akár kőszönjük, akár nem, a' nap
még -is mindig eljő és ismét el-
megyen.

Ka-

K a z i m i r.

Hát vigasztal minket, ha roszszak vagyunk is?

P o d o c z.

Igen - is, fiam, ha roszszak vagyunk is.

K a z i m i r.

Oh millyetén jó hát a' nap, nem lehet ó reá meg haragudni, mert ó mindig jó, mindig szerezni kell őtet.

P o d o c z.

Úgy, de a' Mufti azt kívánja, hogy ne szerefsük.

K a z i m i r.

Hogy csinálnánk azt, Attyám, ha a' nap jó.

P o d o c z.

A' Mufti azt mondja, hogy Mahomed még jobb.

Ka-

K a z i m i r.

Az a' rofz Mahomed? a' ki azt paran-
csolta a' Muftinak, hogy minket eb-
be a' fetétségbe rekezfzen, nem jó
ó, én bizony nem fzeretem.

Midön Podocz így befzélne a'
fiával, egyfzerre meg nyillik a' tömlócz
ajtaja, egy alsó Mufti hozzájuk mé-
gyen egy rabbal, (*) Kérdi: mit vé-
geztek-el, és valljon a' Mahoméde tudomán-
yának világofságát lelkekben ér-
zik - é?

K a z i m i r.

Hogy ne? hiszen itt fe Mahomed, fe
tudomány, fe világofság, hanem
csak fetét etfzaka ván, hát a' Maho-
méde világát fetétben lehet látni, ó
vétettett - el bennünket a' nap fiai
köz-

(*) Sklav. Sflav.

közzül és ő véttetett ebbe a' fetétségbe, hát szerezsem én őtet, ha ő engem bánt, és femmi jót nem adhat.

M u f t i.

Kis fiú! mondjad, hogy Te a' Nagy Mahomédet szereded, és mindjárt kivízen a' nap világra.

K a z i m i r.

Igen - is fogom szerezni őtet, és megköszönöm néki, ha a' nap fiai közzé vízen.

A' Mufti meg - illetődvén az emberi természet gyengesége által fene erkölcsében; meg parancsolá az magával hozott rabnak, hogy őket vigye ki a' tómlócból. Meg - látván a' kis Kazimir a' napot, örömébe ugrándozni kezde, meg szemlelgette a' játzodozó
fugá-

fugárokat, s' így szólla el-ragadtatván örömében: Egészséggel légyetek ti kelemetes fiai a' napnak; és meg-ölelni kezdé azt a' világosságot, a' melly körülötte lebege. A' Mufti látta, hogy a' kis Kazimir Mahomedről egészen el felejtkezett, Podocz maga-is örülvén lelkében, fiát öleibe vévén, szívesen csokolta. Miért csokol Atyám Uram engem, monda Kazimir, miért szerez engem most jobban mint mászor. Te szabadtottál-meg engemet, édes fiam, a' letétségből, és te vezettél-ki engem, a' nap fiaihoz, köszönöm ezen jó tétemenyedet. Kazimir meg illetőd-vén, akadozó sohajtásokkal így szoll: Oh édes Atyám! most életemnek felét oda adnám örömeft Mahomedért, mivel ő vólt az oka, hogy Kend engemet szerez.

Az alatt a' nagy Mufti házához érnek ; midőn Podocz oda érkezik , véletlen egy fereg Amerikabéliekre , még pedig az ő hazafiaira talál , kik már Török ruhában voltának ; őszve ölelkeznek , és tellyes örömeekben egymást csokolgatják. A' Török ruhában lévő Amerikánusok már a' Mahomed Tudományát bé vették. Már ott jelen voltak egynehány tanácsot tartó Muftik , kik a' Mahomed részére szándékoztak vonni Podoczot : A' nagy Mufti-is jelen vólt , és az ő alatta-valóknak előtte kellett folytatni a' dolgot. Előbb a' kis Kasimir magánosan hivatatik a' Tanács eleibe : az Attya pedig látván ezt , reszketett. Nem hitte azt el , hogy ő tévelygő vallásba vólna , és az okozá , hogy inkább akarta vólna , mindenét el-veszteni ,
mint

mint sem az ő kedves Kazimirját Török vallásban látni.

Uralkodó és kegyetlen az a helytelen gondolat, mellyet az ember Anyja tejével szop-bé, semmi sem változtathatja, semmi sem oszlatathatja azt el, hanem csak a léleknek az igazságra-való tanittatása; és ha az erővel kényszerítették, tehát elképzeltt boldogságáért, az igaz Isten ellen és az emberség ellen-is merész felkelni. Tapasztalták ezt a Muftik a több Amerikabéliekben. Meg mondtuk felyebb már, hogy a kis Kasimir a Tanács eleibe hivatott, kiknek nagy ártatlanul eleikben állott. Egy a Muftik között hozzá így szólla:

M u f t i.

Te meg-igérted, hogy a nagy Mahomedet fogod szerezni, ha a nap

E 2

fiai

fiái közzé vífzen ? meg tartod-e
fogadáfodat ?

K a z i m i r.

Nem kellett vólna néki , engem a'
fetétségbe vetni ; de mivel igazság-
talan haragja után könyörületes vólt,
és engem a' fetétségból ki eresztett,
azért a' cselekedetéért fzeretem.

M u f t i.

Te azért a' napot ennekutánna nem
fogod fzeretni , hanem ó helyette
Mahomédet.

K a z i m i r.

Semmiképpen nem. Hífzen én csak
azért fzeretem Mahomédet , hogy ó
engemet a' nap világra bocsátott.

A' Mufti látta ezen felelettel, hogy
Kazimir csupán csak a' napot fzereti ;
azért

azért-is meg szünt Mahomédról többet
szóllani , hanem, az Alkorán szerént,
az Istent a' világ Teremtőjét kezdé
magyarázni.

M u f t i.

Ha te a' napot szereted , tehát azt-is
kell szeretned , a' ki a' napot terem-
tette.

K a z i m i r.

Hát mellyik ember az ?

M u f t i.

Az Isten , a' világ Attya.

K a z i m i r.

Hol van az Isten ?

M u f t i.

Az Égben.

K a z i m i r.

Hát hogy lehet őtet látni ?

M u f t i.

Láthatod őtet minden teremtett dol-
gokban.

E s

Ka-

K a z i m i r.

Mutaffa-meg hát a' szakálában,

A' Mufti ezen a' gyermeki felele-
ten el-mofolyoda.

M u f t i.

Nincsen itt személyében, hanem csak
hatalmafságában vagyon jelen annyi-
ra, a' mennyiben mindent terem-
tett, és minden csak az ő ereje ál-
tal álhat-meg.

K a z i m i r.

Hát magán kívül-is lehet ő?

M u f t i.

Nem lehet: de kétféleképpen van
jelen: hatalma fzerént, és szemé-
lyében.

K a z i m i r.

Igen: talám úgy mint a' nap, a' melly
személyében az égen van, az ő fu-
gárai pedig itt kőrös körül vagynak.

Oh

Oh mi azt esmérjük mindnyájan
Anyánknak.

Ekkor látván a' Mufti, hogy a'
gyermekkel semmire se mehet, ki
viteti a' Tanács elől, az Atyát pedig
bé-hivatta. Podocz a' Mufti elébe me-
gyen, és az ő nagy hatalmas beszédét
csendefen halgatja.

M u f t i.

Micsoda okod van néked arra, hogy
a' nagy Mahomédet nem esmered
az Isten igaz Prófétájának.

P o d o c z.

Azért, mert annak semmi igaz okát
nem tapasztolom.

M u f t i.

Hát nem bizonyság az, ha néked az
egész Konstantzinápoly, és az ő
hatalmas országa azt mondják.

E 4

Po-

P o d o c z.

Hát Konstantzinápoly, és Török Ország az egész világ, vagy, az Emberek mindenütt úgy vélekednek Mahomed felől, mint Konstantzinápolyban? Én a' világon meg-öregedtem, még se tudtam felöletek semmit is; az én hazámfiai épen annyit tudtak mint én. Ezzel csak azt akarom mondani, hogy az igazság nem a' szóknak fokaságából, hanem az ő tulajdon fundamentomiból esmértetik - meg.

M u f t i.

Mind hamis az máfutt a' világon, a' hol Mahomédet nem esméri Isten igaz Prófétájának.

P o d o c z.

Bizonyicsa hát ezt meg Mahomed helyet, mert ő meg holt, és a' koporsóból

sóból nem fogja Tudományát óltalmazhatni.

M u f t i.

Nem hallottatok, vagy nem olvastatok valamit az ő csuda teteleiről?

P o d o c z.

Mik a' csuda tételek.

M u f t i.

Olly dolgok, mellyek Isteni hatalom által a természet felett vitetnek véghez.

P o d o c z.

Mutasson hát valami természet felett való dolgot.

M u f t i.

Éltél volna a' Mahomed idejében, akkor szemeiddel láthattad volna a' csudákat,

P o d o c z.

Szerencsétlenségem hát, hogy az ő idejében nem éltem.

E 5

Mufti.

M u f t i.

Ne nevezd magadat azért Szerencsét-
lennek, mi általunk mindent meg-
tanúlhatz, és mind azt láthatod, a'
mit ő cselekedett.

P o d o c z.

Ezen dologban töletek semmit se ta-
núlok. Mahomed ember volt, meg-
holt, az óltától fogvást nem jött a'
világra visszfa, ha ő az Isten követje
vólt, hogy engedte azt meg a' ti
hatalmas Istentek, hogy az ő kő-
vetje, elvégezett követsége után,
visszfa nem ment az égben, hanem
örökké itt maradjon a' koporsóban.
Ha ismét ahoz visszfa nem ment,
a' kitől mondotta magát el küldet-
tettnek, tehát nem vólt ő az Isten
követje, hanem csak hamis Próféta,
a' ki titeket el-csábitott.

Mufti.

M u f t i.

Hát te a' nagy Mahomédet hitetőnek tartod.

P o d o c z.

A' dolog kőrnnyül-állásából tannak et-
szik.

Ezen felelet után az egész Tanács mint egy meg-dühödött Podoczot ki vinni parancsoták, és az ő büntetése felől tanácskoztak, hogy kellene azt leg keményebben rajta véghez vinni.

Midőn Podocz ki-ment volna, az ő fiát a' több Amerikábéliek közt találja, kik vele játszodtanak, és elméjén, modofságán és szép termetén csudálkoznak. Podocz kérdeze Kazimirt, ki néki kezét tsokolá, és ötet nagy örömmel látta vala, ha nem mondotta e'? hogy a' napot nem szereti. Nem mondtam, edes Atyám, felele Kazi-
mir,

mir , én azt nem mondtam , hogy
nem fzeretném a' napot , sőt ellenben
azt mondtam , hogy fzeretem. A' Po-
docz /szive meg tellyefedett örömmel,
halván ezt a' feleletet ; De az az
öröm majd fíráásra változa : mert a'
Muftik azt végezték , hogy Podocz az
ó fiára harminczat csapjon ; mivel
mind a' ketten káromlották a' nagy
Prófétát.

Egy büntetés fe esik olly nehezen,
mint az , a' mellynek végben vitele a'
termézet ellen parancsoltatik.

A' kis Kazimir meg kötöztetik , a'
földre vettetik , az Atyának pedig a'
Török korbács kezébe adatatik , hogy
azzal korbácsolná - meg a' fiát. De Po-
docz azt meg nem cselekedte , ké-
fzebb

ízebb lévén meg-halni, mint ezt azir-
tóztató kötelefséget véghez vinni.

Akkor a' Török rabok a' Mufti pa-
rancsolatjából Podoczot csapdosni kezd-
ték, minden könyörületesség nélkül,
az ő fia pedig írva kéré a' földről,
hogy csak verje-meg.

Egy Török rab a' síro Kazimirt
pofon vágja, és ábrázatját meg-sebe-
sítette; Podocz meg nem tartóztat-
hatta magát, hanem azt a' rabot, azon-
nal földhöz vágta.

Az Amerikábéliek, kik a' Mahomed
tudományára már régen állottanak, ezen
a' ízomorú történeten nagyon meg-
ízomorodtanak. A' természet ízava
segítségre hívá őket. Mahomed ellen
támadtak, és azon helyen ismét az
Ame-

Amerikai hitre térnek. A' mennyi Muftit és rabokat csak meg kaphattak, azokat meg ölték, 's Podoczot, és fiát meg szabaditván, el szóktenek.

Ezen esetből ki - tetzik, mennyire áthat boszszút a' meg sértetett természet, ha valaki annak jufsát meg - sérti.

Podocz annakutána Török Országban egy helyről más helyre szaladgált. Abban az időben pedig egy Római hiten lévő Szerzetes a' Keresztyény rabok meg váltások végett Török Országban mulatott. Ez hoszszú fejr ruhát, melyén pedig posztóból varrott kereszttet hordott. (*) Podocz történetből ezzel öszve - akad, 's meg érti,

(*) Ez a' Szerzetes a' Trinitariusok között - való vólt mivel ezeknek tisztak a' Keresztyén raboknak ki váltása.

erti, hogy ez nem Török Országi fi /
lett legyen, 's mindjárt kéri, hogy
ötet a' megváltott rabok közzé számlá-
lálja; megbefzélvén elébb firánkozva
a' maga történeteit. A' jó szerzetes
/ meg illetődött ezen, 's gyermekével
együtt magához vévé, és annyi jó té-
teményét 's baratságát mutatta hozzá,
mint ha Attya lett volna.

A' kis Kazimir meg illetődvén ezen
férfi jó teteményén, így szólla az
Attyához: Ennek a' férfinak jó Prófé-
tája van, mert ő emberséges, jó kö-
nyörülő, és jól tévő, legyünk az ő
Prófétájáé. Podocz Kizimirnak ebbéli
tanácsára reá állott, mivel azt helyben
kelletett hagyni, és Keresztyénné
léve.

